

იმისთანა წმინდა საცემში, ბოგბილ ბუქ-
ური სიფყვას, ფუთილებით და ჭებებით ბუქ-
თის გაცანა ყულა უკანისბბაზე უსამაგლისია.

ბაგოდის 1918 წლის
25 ივლისიდან

რესპუბლიკა

ორშაბათი, 22 მაისი, 2023 წ. №57 (9589) ელ.ფოსტა: sakresp@top.ge და sakresp@mail.ru ფასი 1 ლარი

ნ. 4 გვ.

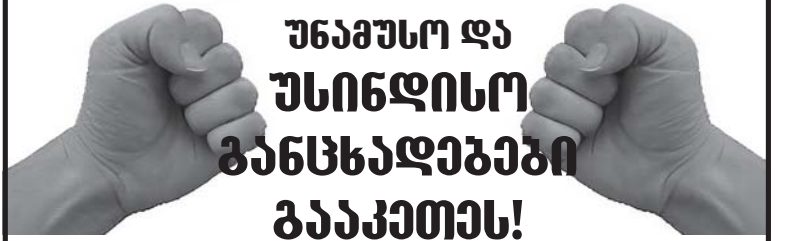
ტყუილებს არ დაუჯეროთ!

ირაკლი მენაღარიშვილი:

**ქართველ ხალხს
ბაღანუბილი აქვს, იაროს
დასავლური გზით და
არაპის მისცემს უფლებას,
ამ გზიდან გადაუსვიოს!**

ნასუბა
სრულიად

უნამუსო და
უსინდისო
ბანსხადაბუბი
ბააკეთუს!

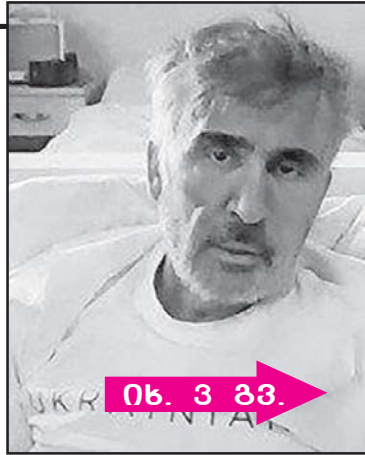
არც ერთი ნასი არც ერთ ორგანოსი!

იყილვა, იყილვა საქართველო!

3 **ოქტობრიდან მოყოლებული გზისთვის
მოქალაქეებმა საქართველოში 543
პინის ნაკვეთი და 4 745 პინი იყიდეს**

ფრთხილად, სასიკვდილოა!

რონისადქვული „ფიურკრი“ სტრასბურგის სასამართლო „გამოაჯანმერტელა“...

ნ. 3 გვ.

7

100

რავაზ ჯაფარიძე ანონილი სიტყვით ნაზილი მძიმე ჯვარი

ჩხოვნური სურისკუთუების თესსკივარი!

სამსხა-ჯავახეთში დახვანილი, გამორჩეული, გამოვნებიანი მაყურებელი ცხოვრობს!

ნ. 7 გვ.

9

შარდენი და მეგრელები

ოვის შევლა

რუსულ ავიაკომპანიებს აშშ-ში დაგზავნული თვითმფრინავების ნაწილები მიწოდებულა

უკრაინაში რუსეთის შეჭრის შემდეგ აშშ-მა მსოფლიოს 40-მდე ქვეყანასთან ერთად რუსეთის წინააღმდეგ სანქციები დააწესა, რათა შეიარაღებულ, თვითმფრინავების ნაწილებზე და სხვა საქონელზე მოსკოვის წვდომა შეეზღუდა. სანქციები შეეხო რუსულ ავიაკომპანიებს, მათ შორის „აეროფლოტს“, მის შვილობილ „როსიას“ და სხვებს.

თუმცა, მიუხედავად ამისა, გასულ წელს დადასტურდა არაერთი შემთხვევა, როდესაც რუსეთში თვითმფრინავების ნაწილები გაიგზავნა. ამის შესახებ მეტყველებს რუსეთის საბაჟო სამსახურების მონაცემები, რომლებმაც წვდომა The New York Times-მა მოიპოვა.

მონაცემების თანახმად, ათობით მილიონი დოლარის ღირებულების თვითმფრინავების ნაწილები გაეგზავნა სანქციონებულ რუსულ ავიაკომპანიებს, მათ შორის „როსიას“, „აეროფლოტს“, „ურალის ავიახაზებს“, S7-ს და „პოშდელს“.

გათვრება ედება ბრალად. როგორც გაინკვა, ოლეგ პაცულია ფლორიდაში, თურქეთსა და რუსეთში მოქმედი კომპანიების გამოყენებით ავიაკომპანია „როსიას“ საერთაშორისო სანქციების გვერდის ავლაში ეხმარებოდა.

გასულ წელს „აეროფლოტის“ საწყობებში მოხვდა Boeing-ის მიერ აშშ-ში დამზადებული თვითმფრინავების ნაწილები. რუსეთში მიწოდება ნაკლებად ცნობილი საავიაციო კომპანიების, ჩინეთსა და არაბთა გაერთიანებულ სამხრობებში თავისუფალი ვაჭრობის ზონებისა და ინდუსტრიალური პარკების გავლით ხორციელდებოდა.

საბაჟო მონაცემებში ფიგურირებს 5000-ზე მეტი ინდივიდუალური გზავნილი, რომლებსაც 2022 წლის 8-თვიან პერიოდში შექონდა ადგილი. Boeing-ში აცხადებენ, რომ რუსეთში თვითმფრინავების ნაწილების მიწოდება 2022 წლის დასაწყისში შეწყვიტეს. ნაწილების უმეტესობა რუსეთში არაბთა გაერთიანებულ სამხრობების, თურქეთის, ჩინეთისა და მალდივის კუნძულების გავლით მოხვდა, თუმცა დადასტურდა ისეთი გზავნილებიც, რომლებიც ავიაკომპანია „როსიამ“ უშუალოდ ვეროპიდან ან აშშ-დან მიიღო.

„ნაცუპანის“ სამორჩინო მოკალი

სამი დღეა აწევილია სპანდო, რომ სერგვი ლავროვის სიძის ძმას ქორწილი ჰქონდა პანეთში, სასტუმრო „ყვარლის ტაბა“.

ამასთან დაკავშირებით ანალიტიკოსი გია აბაშიძე სოციალურ ქსელში რუსი მუსიკოსის, ისრაელის მოქალაქის, მიკა ვინოკუროვის საქართველოში სტუმრობას და მისი ქორწილის ირგვლივ განვითარებულ მოვლენებს ეხმიანება.

ანალიტიკოსის თქმით, ნაცსექტანტები უსრულებენ კრემლს დავალებას, რომ ჩაუხამონ ქორწილი ახალგაზრდა მუსიკოსს, რომელიც მთელი თავისი არსებით უკრაინელების მხარეზეა. ესაა კრემლის ხომბტარების, ვაშაძეების, ხაბიბიშვილების „მორალი“! „მიკა ვინოკუროვის რეპერტუარს არ ვიცნობდი, მოვუსმინე რამდენიმე ვიდეოკლიპს. პოლიტიკურად ოპოზიციური ქვეტექსტები აქვს... და ამას უწყობენ აქციას უზნეო ნაცსექტანტები, მისი სიმღერის ქვეტექსტებით მიხედვით, რომ ის უკრაინელების მხარეზეა.

შემახსოვრებთ, დამრბავებულო ნაცებო, მიხეილ სააკაშვილის პრეზიდენტობის დროს ნიკიტა მიხალკოვის შვილის ქორწილი დიდი ზარზვებით ჩაატარეთ საქართველოში.

ისრაელის მოქალაქეს არა აქვს უფლება, ხომ?! მართლაცდა, ვაი თქვენს პატრონს, ძველის მტრებო!

„ახაშენი ღვინის კურორტი და სპა“: ვინ ლავროვი, რა ლავროვი!..

სასტუმრო „ახაშენი ღვინის კურორტი და სპა“ განცხადებას ავრცელებს, რომლის თანახმად, მედიამ გაავრცელა დემინფორმაცია, თითქოს მათ სასტუმროში სერგვი ლავროვის შვილი სტუმრობს. აგვიხაურებით მედიამ გაავრცელა დემინფორმაცია.

ვაცხადებთ, რომ გაავრცელებული ინფორმაცია ჩვენს სასტუმროში ლავროვის შვილის სტუმრობასა და საქორწილო ღონისძიების გამართვასთან დაკავშირებით არის ტყუილი და მიზანმიმართულად გაავრცელებული პროვოკაცია.

სასტუმრო „ახაშენი ღვინის კურორტი და სპა“ ლავროვის გვართ დაჯავშნილი სტუმარი არ ჰყავს“ - აღნიშნულია განცხადებაში.

მოავარსარდალი ხელისუფლებას, მოუნოღებს!

...ამ ძვეყანას, ამ ხალხს გავლილი აქვს ყველაფერი უკვე. ამ ხალხს გაფრთხილება და დაცვა უნდა. ყველას გვაქვს ჩვენი წილი ვალდებულება. საზოგადოება ყველაფერს აკეთებს და როგორც ვთქვი, საზოგადოების მიღწევა არის, რომ ეს ხალხი დღეს წავიდა, მაგრამ საზოგადოებას ამაზე მეტი არ შეუძლია.

მეც მაქვს ჩემი ვალდებულება, რომელიც არის ის, რომ ვიყო სადარაჯოზე. ის სიტყვა, რომელიც მე დამრჩენია, ის სიტყვა გამოვიყენო ყველაგან, სადაც საჭირო არის. ცხადია, მთავრობას აქვს ძალიან დიდი პასუხისმგებლობა. პირველ რიგში საზღვარი უნდა იყოს დაცული. რას ნიშნავს, არ ვიცოდით ვინ შემოვიდა? რას ნიშნავს, სანქციონებული და როგორი სანქციონებული თან, ყველაზე მაღალი თანამდებობის პირის შვილი, ჩამოადის ქვეყანაში და არ ვიცით? გუშინ არ იცოდნენ რომ თურმე სააკაშვილი შემოსული იყო, დღეს არ იციან, რომ შემოდიან რუსები და სანქციონებული რუსები.

მე მოეწონებდა ხელისუფლებას, საჩქაროდ შემოიტანოს სიები, ჩვენი პარტნიორი ქვეყნების, რომლებიც აწესებენ სანქციებს, სიები ვინ არიან სანქციონებული და ამ სიებით ვინელომძღვანელოთ ყველა საზღვარზე, რომ არავინ შემოვიდეს, ვინც სანქციონებულია. ესაა ამ ქვეყნის მინიმალური დაცვა!..

2012 წლიდან 2022 წლის ჩათვლით, თითქმის 30 000 დევნილ უკრაინელს გადამხდა 2022 წლის დასაწყისში 100 000 ადამიანი, რაც, დამატებით, ძალიან მასშტაბურია, - ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ირაკლი ლარიაშვილმა საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილი უკრაინელების მიმართ მშენებლობის ადგილზე კაფულის ჩადების ცერემონიის შემდეგ, ჟურნალისტებთან საუბრისას განაცხადა. მთავრობის მეთაურის თქმით, თბილისში, დევნილი უკრაინელების განსახლების მიზნით, 2 400 ბინის მშენებლობა დაიწყო და სამუშაოები 2025 წლის ბოლომდე დასრულდება.

„მინდა მადლობა მოგახსენოთ მოზრძანებისთვის. ჩვენ დავიწყეთ დევნილებისთვის ბინების მშენებლობის ძალიან მასშტაბური პროექტი. თქვენ ახლა ხედავთ უკვე მიმდინარე სამუშაოებს. აქ არის გამოყოფილი შვიდი პეტარი. სახელმწიფომ გამოყო ეს მიწა და 245 მილიონ ლარამდე იხარჯება, 11 კორპუსი აშენდება, 2400 ბინა ითვალისწინებს აღნიშნული პროექტი. 2400 ოჯახს გადაეცემა აქ ბინები და სამუშაოები დასრულდება დაახლოებით ორ წელიწადში, 2025 წლის ბოლომდე მაქსიმუმ!.. ამ მასშტაბური პროექტის გარდა, რომელიც თბილისში მიმდინარეობს, ჩვენ დავიწყებთ ზუგდიდში ასევე მასშტაბურ პროექტს.

იქ არის 1700 ბინაზე გათვლილი პროექტი, იქაც არის მასშტაბური სამუშაოები განსახლებული. ჩატარებულია ტენდერი და სამუშაოები ძალიან მალე დაიწყება. ქუთაისში დავიწყებთ ანალოგიურად, - 700 ოჯახზე არის გათვლილი პროექტი. რუსთაველი 800 ოჯახზე იქნება გათვლილი პროექტი და ბორჯომში 150 ოჯახზე იქნება სა-

მუშაოები დაწყებული. ჯამურად, თითქმის 7000-მდე ოჯახი მიიღებს ამ ახალაშენებულ კორპუსებში სრულად გარემონტებულ ბინებს.

ასე რომ, ამ მიმართულებით ძალიან მაგარი ტემპებით მივდივართ, მაგრამ, რა თქმა უნდა, ჩვენი მთავარი მიზანი უნდა იყოს ჩვენი დამზრუნება აფხაზეთსა და ცხინვალში. ეს ყველაფერი ჩვენს დევნილებს დარჩება საკუთრებაში, მაგრამ ჩვენი მთავარი ამოცანა, მიზანი უნდა იყოს ჩვენი დამზრუნება აფხაზეთში და ჩვენი ქვეყნის გაერთიანება.

ამიტომ, ყველაფერი, რაც დავგაახლოებთ ამ დიდ საერთო ეროვნულ მიზანთან, ეს ყველაფერი არის ჩვენთვის მთავარი ამოცანა და მთავარი გასაკეთებელი საქმე. მინდა მადლობა გადავუხადო მატონ ზურა აბარაშვილს, მის გუნდს, ძალიან აქტიურად დაიწყეს ამ სამუშაოების განხორციელება, ტენდერები ჩატარებულია, აუქციონები გამოცხადებულია, გამარჯვებულები არიან ძალიან კარგი კომპანიები და ჩვენს დევნილებს მალე გადაეცემათ კომფორტული საცხოვრებელი ფართები“, - განაცხადა პრემიერმა.

შენობის ფუნდამენტში სიმბოლური კაფსულა საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ირაკლი ლარიაშვილმა, ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრმა ზურაბ აბარაშვილმა და სამშენებლო კომპანია „ანაგის“ გენერალურმა დირექტორმა ირაკლი გოგოლიშვილმა ჩადეს. თბილისში, დევნილი უკრაინელების განსახლების მიზნით, 2 400 ბინის მშენებლობა დაიწყო. თვალტრენის ქუჩაზე სულ 11 თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი კორპუსი აშენდება.

ირაკლი კობახიძე: ჩვენ გვაქვს მკაფიო პოლიტიკა, სანქციებს არ ვანუხებთ, მაგრამ...

...დიდი ხნის განმავლობაში რადიკალური ოპოზიციის წარმომადგენლები, მათი მხარდამჭერები, ასევე ქვეყნის შიგნით თუ გარეთ, ვერ შეძლეს სანქციების დაწესებაზე საუბარს. პირიქით, აცხადებდნენ, რომ მათი მოთხოვნა არ იყო რუსეთისთვის სანქციების დაწესება. ძალიან მარტივად განიხილეთ, რას გამოიწვევდა საქართველოს მიერ რუსეთისთვის სანქციების დაწესება. ეს იქნებოდა მინუს 10-დან მინუს 18 პროცენტამდე ეკონომიკის ვარდნა, რაც არის სრული კატასტროფა ქართული ეკონომიკისთვის. ახლა დაიწყეს საუბარი, რომ საქართველომ თურმე უნდა დაუწესოს სანქციები რუსეთის ფედერაციას, რაც ნიშნავს საკუთარი ხალხის, ქართველი საზოგადოების და ქართული სახელმწიფოს დასჯას. ეს არის მარტივი რეალობა. ასეთ პირობებში როდესაც ითხოვ რუსეთისთვის სანქციების დაწესებას, ამის უკან დგას ერთადერთი მიზანი - ეს არის ქვეყანაში ვითარების დამძიმება, ეკონომიკური პრობლემების შექ-

მნა. ამაზე აქვთ გათვლა, ამის საფუძველზე უნდათ ქალის შექმნა, არეულობის მოწყობა. იმედო აქვთ, ეს მიგვიყვანს მეორე ფრონტამდე. თუმცა, მათი ეს სცენარი კიდევ ერთხელ იქნება წარუმატებელი. ჩვენ გვაქვს მკაფიო პოლიტიკა, სანქციებს არ ვანუხებთ, მაგრამ არც სანქციების გვერდის ავლა არ იქნება საქართველოში უზრუნველყოფილი. ამაზე ვართ პასუხისმგებელი თავიდან ბოლომდე“.

ოპოზიციის თვითიზანი საპოტაშია!

...დაჩვენლია 4 პანდოდაში, საიდანაც ოპოზიციას ვთავაზობთ, წარმოადგინოს მათთვის მისაღები კანდიდატები და მარტივად ისაუბრონ იმაზე, თუ რომელი კანდიდატი აკმაყოფილებს ან არ აკმაყოფილებს არსებულ მოთხოვნებს. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ არიან წარმოდგენილი კვალიფიციური კანდიდატები, აქედან გამომდინარე, ოპოზიციას აქვს არჩევანი. თუ ისინი იტყვიან უარს რომელიმე კანდიდატის მხარდაჭერაზე, კიდევ ერთხელ გამოჩნდება, რომ მათი თვითმიზანია საპოტაში“, - ამბობს კობახიძე. იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ორი წევრის ასარჩევად, მესამე ტური გაიმართება. მანამდე კი, მმართველი გუნდი ოპონენტებს კონსულტაციას სთავაზობს. მესამე ტურში ოთხი კანდიდატი გადავიდა.

მიხეილ დუნუა: „პოზიტიური მშვიდობის ინდექსის“ მსოფლიო რეიტინგში საქართველო პოზიციას გაიუმჯობესა

საქართველოსთვის ეს ძალიან მნიშვნელოვანი მიღწევაა. კვლევა ეფუძნება ისეთ ფაქტორებს, როგორიც არის კორუფციის დაბალი დონე, კარგად ფუნქციონირებადი მთავრობა, ჯანსაღი მიზნებსა და ასე შემდეგ, - ამის შესახებ ფინანსთა მინისტრის მოადგილემ, მიხეილ დუნუამ „პოზიტიური მშვიდობის ინდექსზე“ საუბრისას განაცხადა.

„პოზიტიური მშვიდობის ინდექსი“, რომელსაც იკვლევს ეკონომიკისა და მშვიდობის ინსტიტუტი (IEP) - უძლიერესი საერთაშორისო შემფასებელი ცენტრი, ორიენტირებულია ისეთ მნიშვნელოვან პოზიტიურ ფაქტორებზე მშვიდობის, როგორცაა: კეთილდღეობის საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, ასევე, რეფორმები, ურთიერთობები და გადადგმული ნაბიჯები, რომელიც ქვეყნის

მიგნით სოციალ-ეკონომიკურ განვითარებას ემსახურება. საქართველოსთვის ეს ძალიან მნიშვნელოვანი მიღწევაა. ეფუძნება ისეთ ფაქტორებს, როგორიც არის კორუფციის დაბალი დონე, კარგად ფუნქციონირებადი მთავრობა, ჯანსაღი მიზნების გარემო და ასე შემდეგ. საქართველო არის ლიდერი სამეზობლოში და პოსტსაბჭოთა ქვეყნებს შორის, ბალტიისპირეთის ქვეყნებს ჩამორჩება, - განაცხადა მიხეილ დუნუამ.

2023 წლის პოზიტიური მშვიდობის ინდექსის მსოფლიო რეიტინგში საქართველო პოზიციას 14 ერთეულით გაიმჯობესა, 53 ადგილზე გავიდა და პოზიტიური მშვიდობის მაღალი დონის სტატუსი დაიმკვიდრა. ამასთან, პოზიტიური მშვიდობის გრძელვადიანი და ათწლოვანი გაუმჯობესებით საქართველო მსოფლიოს საუკეთესო ხუთეულში დასახელდა.

ლაბრუნდება მიუა პოლიტიკაში?!

ლეურად, პოლარიზაციას გაზრდის, რაც თავის მხრივ ხელსიუფლებას დაეხმარება, რომ საკუთარი ამომრჩევლის რიგები კიდევ უფრო გაზარდოს.

ანალიტიკოსი ვია აბაშიძე ამბობს, რომ მიხეილ სააკაშვილის ქართულ პოლიტიკაში ისევ გააქტიურდება და მისი განცხადებები გასაკვირი არ არის, რადგან ეს ადამიანი მრავალსტანდარტიანია და როცა, რაც უნდა იმას ამბობს. აბაშიძე აცხადებს, რომ მან არაერთხელ მოიტყუა, თითქმის უკრაინის მოქალაქეა და ქართულ პოლიტიკაში არ ერევა, მაგრამ მისი განცხადება სერიოზულად არავინ მიიღო.

მისივე თქმით, პარლამენტში განვითარებული მოვლენებიც ცხადყოფს, რომ ენ-ში ნეოლოგიკური და ფრაქციის წევრებსაც, რომლებმაც მათი აზრი არ გაიზარდა, ისე ექცევიან, როგორც მტრებს. ანალიტიკოსი ამბობს, რომ „ნაციონალური მოძრაობაში“ კარგად ხვდებიან, რომ სერიოზული პოლიტიკურ ერობი-აში იმყოფებიან. ამიტომ ყველა თავის გადარჩენაზე ფიქრობს.

რონისადქცეული „ფიურარი“ სტრასბურგის სასამართლო „გამოაჯანმრთელა“

„ნაციონალური მოძრაობა“ მიხეილ სააკაშვილთან კონსულტაციებს იწყებს და არ არის გამორიცხული ის 2024 წლის არჩევნებისთვის პრემიერის კანდიდატად დაასახელონ. მიუხედავად იმისა, რომ მიხეილ სააკაშვილი ციხეში ყოფნის განმავლობაში მუდმივად აცხადებს, რომ ის ქართული პოლიტიკით აღარ არის დაინტერესებული, მხოლოდ სამი დღეა კვლავ გააქტიურდა.

მიხეილ სააკაშვილი პარლამენტში 17 მაისს განვითარებულ მოვლენებს ეხმაურება და ფეისბუქზე წერს, რომ „ოცნებასთან“ ნებისმიერი თანამშრომლობა ანტიეროვნული აქტია.

პარტიის მხრივ ექს-პრემიერის, გამოქვეყნებული პოსტით, 5 თომბიკონი დეპუტატის მიერ იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს კანდიდატებისთვის ხმის მიცემის გარდა, სავარაუდოდ, ლევან ბუაჩიშვილის პარლამენტის ვიცე-სპიკერის პოსტზე წარდგენასაც ეხმაურება. თუმცა, ზოგიერთებმა მისი ეს განცხადება პარლამენტის დატოვების მოწოდებად აღიქვეს!

„ნებისმიერი თანამშრომლობა პარლამენტში თუ მის გარეთ უკვე ღიად პროუკუპაციურ რეჟიმთან არის ანტიეროვნული აქტი“, – წერს სააკაშვილი.

პარტიაში კი სრული ქაოსია. ვინ რა განცხადებას აკეთებს, ვინ ვის ემორჩილება ან არ ემორჩილება, გაუგებარია. ის, ვინც იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში „ოცნების“ კანდიდატებს 17 მაისს მხარი დაუჭირა, სწორედ „ნაციონალური მოძრაობას“ წარმოადგენენ. ნატო და როსტომ ჩხეიძეები, ნიკა მაჭუტაძე, მაჩუკი ქარდავა, რომლებმაც მხარი და-

უჭირეს, ფრაქციიდან უკვე გარიცხვნილი არიან. ლევან ბუაჩიშვილი კი მედიასთან ადასტურებს, რომ ჩვენთვის თუ არა აქტიურად პოლიტიკაში მიხეილ სააკაშვილი, პარტია ამის პასუხს „ვივა მედის“ პლატიდან ელოდება.

„ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“ დაუბრუნდა მიხეილ სააკაშვილს, ახალი არჩევნების შემდეგ და ბუნებრივია, ჩვენ გვექნება კონსულტაციები, მათ შორის ადვოკატის მეშვეობით, ასევე სხვა პირების მეშვეობით, რა გადაწყვეტილებები უნდა მივიღოთ ჩვენ სამთავროდ პოლიტიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებით, მათ შორის მიხეილ სააკაშვილის ქართულ პოლიტიკაში გააქტიურებასთან დაკავშირებით. ჩვენ ვხედავთ, რომ ხელისუფლება აგრძელებს მიხეილ სააკაშვილის წამებას და არაადამიანურ მოპყრობას. მის იზოლირებას ახდენს გარე სამყაროსგან, არც დეპუტატებს არც ევროპარლამენტარებს არ უშვებს, ამიტომ, ჩვენ, ბუნებრივია, გვექნება კონსულტაციები მასთან, რა ფორმით უნდა გაგვარძელოთ პოლიტიკური საქმიანობა ჩვენ ციხის გარეთ და მიხეილ სააკაშვილმა ციხეში“, – აცხადებს ბუაჩიშვილი.

თომბიკონის დანარჩენი ნაწილი კი სააკაშვილის ისევ პოლიტიკაში შემოზღუდვას გუშინდელ დღეს უწოდებს. მათი აზრით, მერაბიშვილი, კვინაშვილი და ადგილობრივი სააკაშვილის სახელის 2024 წლის არჩევნებისთვის გამოყენებას ცდილობენ. შესაბამისად, ეს მისი ამომრჩევლის მოზიზღებას კი მოახერხებს, მაგრამ ამის პრა-

ვია, მაგრამ მისი განცხადება სერიოზულად არავინ მიიღო.

„ფაქტი ისაა, რომ თავად „ნაციონალური მოძრაობაში“ მრძოლა გავლენებისთვის მიდის. სააკაშვილს ბუნებრივი მიზეზების გამო, ვერ ექნება ისეთი გავლენების გერკეტები, როგორც ადრე ჰქონდა. ეს უფრო ინერციული პროცესებია და სააკაშვილის სახელი, როგორც პოლიტიკური ბრენდის, თავად „ნაციონალური მოძრაობას“ და დანარჩენ თომბიკონისავე სჭირდება. თუმცა ამავე დროს, დავით კვიციანი, მერაბიშვილთან და ადგილობრივ ერობთან ერთად, ენ-ში პოზიციების გაძლიერება სურთ. ეს არის არა მხოლოდ ფულით, არამედ გავლენებით პოზიციების გამყარება.

ჩვენ ვნახეთ თუნდაც რეგიონალური ორგანიზაციების არჩევნებში მერაბიშვილმა ყოფილი შს-ს თანამდებობის პირები როგორ ჩართო და ხელის გადაგრეხვის პოლიტიკით, მათთვის არასასურველი ხალხის მოშორება დაიწყო. ამიტომ სააკაშვილის ისევ ხელახლა თამაშში შემოყვანა მათ აწყობთ, თუმცა ისე, რომ მას პარტიამ რაიმე გავლენა ნაკლებად უშვებდეს. ისევ სახელისთვის, მისი ელექტორატის მოზიზღებას დაიწყებენ, რათა 2024 წლისთვის აჩვენონ მის ამომრჩევლებს, რომ სააკაშვილი მათ მხარეს არის. ესაა ჩვეულებრივი თამაში, რომელიც არჩევნების დროს ლევან ხაბიშვილის სათავეში მოსაყვანად გამოიყენეს. სააკაშვილს სხვა რა გზა აქვს? რა სიტუაციაშიც ახლა ის იმყოფება, გამოსავალი არა აქვს“, – ამბობს აბაშიძე.

„ნიკა მელოა და მისი თანამოაზრეები, დღე-ღამე ახალ პარტიას შექმნიან. ამის პარალელურად, პარტიაში ვინ ვის ემორჩილება, ვინ რა მრძანებებს გასცემს, თავდაც ვედარ ერკვევიან. ხაბიშვილი და მერაბიშვილი ამ პარტიის სათავეში თუ დარჩებიან, აქ მუდმივი დაპირისპირება და აჯანყება იქნება. ეს იმას ნიშნავს, რომ „ნაციონალური მოძრაობა“ რეალურად დაღმასვლაშია გადასული. პარტიაში რამდენიმე პოლიტიკური ფეოდალი გაჩნდა. სააკაშვილის მონოლითურ პარტიაში, რამდენიმე მმართველი გამოიკვეთა. ამიტომ მრძოლა ახლა იმაზე მიდის, პარტიაში ვინ რა გავლენებს დაიკავებს. სააკაშვილის პოლიტიკური ალღო მონერყა და ისეთ განცხადებებს აკეთებს, რომ საერთოდ ლოგიკას არის მოკლებული. ალბათ, რეალობას ვერ ხვდება, რადგან საპარლამენტო ტრიბუნა სტატუსია, რომ პოლიტიკოსის პოლიტიკის განხორციელების საშუალება ჰქონდეს. ხვდებოდნენ უცხოელ აქტორებს და პარტია პოლიტიკურ ცხოვრებაში იყოს ჩართული. ვინც, მეტნაკლებად, გამოცდილი პოლიტიკოსია, იცის რა პროცესები ვითარდება პარლამენტში, ბუნებრივია, „ნაციონალური მოძრაობა“ პარლამენტს არ დატოვებს. ისევ კოლექტიურ ფორმებთან, კუბილიუსთან ურთიერთობას გააგრძელებენ, მთუმეტეს 2024 წლის არჩევნები კარგა მომდგარი და საარჩევნო მართონი უნდა დაიწყოს“, – ამბობს აბაშიძე.

ლიკა ბარიკაშვილი

ნარკოტრაფიკანტი, მამრამ ფაქტია!

იყიდება, იყიდება საქართველო!

რას ვყიდით და ვყიდულობთ რუსეთში?

თბილისიდან მოქალაქეების გზით, მოქალაქეებმა საქართველოში 543 მიწის ნაკვეთი და 4 745 მიწის ნაკვეთი.

2022 წლის 13 თებერვლიდან 2023 წლის 26 აპრილამდე პერიოდში რუსეთის მოქალაქეებმა საქართველოში 543 მიწის ნაკვეთი და 4 745 მიწის ნაკვეთი. ინფორმაციას საჯარო რეგისტრის სააგენტოს პასუხშია მოცემული, რომელიც უწყებამ პარლამენტის წევრის თამარ კორძაიას კითხვის პასუხად მოამზადა. მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების რეგისტრის ელექტრონული მონაცემებით, 2022 წლის 13 თებერვლიდან 2023 წლის 26 აპრილამდე პერიოდისთვის ინდივიდუალურ მეწარმედ დარეგისტრირდა 8872 რუსეთის ფედერაციის მოქალაქე. წილის მესაკუთრის ან დამფუძნებლის სახით რუსეთის ფედერაციის 889 მოქალაქის მონაწილეობა დარეგისტრირდა 646 იურიდიულ პირში. ხელმძღვანელი-წარმომადგენლის ან მმართველი ორგანოს წევრის სახით, რუსეთის ფედერაციის 638 მოქალაქის მონაწილეობა დარეგისტრირდა 563 იურიდიულ პირში.

„უძრავ ნივთებზე უფლებათა რეგისტრის მონაცემებით, საქართველოს მასშტაბით, 2022 წლის 13 თებერვლიდან 2023 წლის 26 აპრილამდე პერიოდისთვის: 3878 რუსეთის ფედერაციის მოქალაქის საკუთრების უფლება დარეგისტრირდა 4745 საცხოვრებელ მიწა/ეროვნულზე.“

543 მიწის ნაკვეთზე, რომელზედაც არ არის განთავსებული შენობა-ნაგებობა, დარეგისტრირდა 404 რუსეთის ფედერაციის მოქალაქის საკუთრების უფლება. მიწის ნაკვეთების ჯამური ფართობი შეადგენს 104.098 კვ.მ-ს; ხოლო, 886 მიწის ნაკვეთზე, რომელზედაც განთავსებულია შენობა-ნაგებობა, დარეგისტრირდა 829 რუსეთის ფედერაციის მოქალაქის საკუთრების უფლება. მიწის ნაკვეთების ჯამური ფართობი შეადგენს 118.213 კვ.მ-ს.

ამასთან, 2022 წლის 1 მარტიდან 2023 წლის 26 აპრილამდე პერიოდისთვის, რუსეთის ფედერაციის მოქალაქეთა საკუთრებაში რეგისტრირებული შენობა-ნაგებობის გარეშე მიწის ნაკვეთების ჯამური ფართობია 265.049 კვ.მ; ამავე პერიოდისთვის შენობა-ნაგებობების მიწის ნაკვეთების ჯამური ფართობია 209.600 კვ.მ; ხოლო საცხოვრებელი მიწა/ეროვნულზე ჯამური ფართობი: 424449.823 კვ.მ“, – აღნიშნულია საჯარო რეგისტრის პასუხში.

2023 წლის იანვარ-აპრილში საქართველოს სავაჭრო ბრუნვაში რუსეთთან 848 მილიონ დოლარს მიაღწია, რაც 606 ნულთან შედარებით 51%-ით მეტია. შესაბამისად, რუსეთი თურქეთის შემდეგ სავაჭრო პარტნიორმა შორის მორჩა ადგილზე.

რუსეთიდან იმპორტი 54%-ით, 622 მილიონ დოლარამდე, ხოლო ექსპორტი 45%-ით 226 მილიონ დოლარამდე გაიზარდა.

საქართველოს უსხვილესი სამეცხოვრო საქონელი, რომელიც რუსეთში გადის:

ღვინეები	- 52 მილიონი დოლარი;
ფეროშენადნობები	- 45 მილიონი დოლარი ;
მსუბუქი ავტომობილები	- 30 მილიონი დოლარი;
მინერალური და მტკნარი წყლები	- 22 მილიონი დოლარი;
გამიანი და შაქრიანი სასმელები	- 17 მილიონი დოლარი.
უსხვილესი სამეცხოვრო საქონელი, რომელიც რუსეთიდან შემოგვაქვს:	
ნავთობპროდუქტები	- 212 მილიონი დოლარი;
ბუნებრივი აირი	- 80 მილიონი დოლარი;
ხორბლის ფქვილი	- 17 მილიონი დოლარი;
ბოთლები და მინის ტარა	- 15 მილიონი დოლარი;
ხორბალი	- 14 მილიონი დოლარი.

ინტერვიუ საქართველო-რუსეთის ურთიერთობებზე საბარო საქმეთა ყოფილ მინისტრთან (1995-2003 წ. წ.) ირაკლი მენაღარიშვილთან, რომელიც ამჟამად „ქართული ოცნების“ მთავრობას კონსულტანტებს უწევს საქართველოს ურთიერთობებთან დაკავშირებულ საკითხებზე.

ირაკლი მენაღარიშვილი:

ქართველ ხალხს გადაწყვეტილი აქვს, იარაღს დასავლური გზით და არაპირის მიხედვით უფლებას, ამ გზიდან გადაუსვრიოს!

- ბატონო ირაკლი, გვაქვს ამგვარი ურთიულის მიხედვით: ერთი მხრივ, ვართ ნაოზარი ქვეყნები, რუსეთს აქვს ჩვენი ტერიტორიები ოკუპირებული, განწყვეტილი გვაქვს დიპლომატიური ურთიერთობები; მეორეს მხრივ - ვზრდით მასზე ეკონომიკურ დამოკიდებულებას, ანუ მტრულად განწყობილ სახელმწიფოს ჩვენზე ვექმნით ზეწოლის დამატებით ზერკეტს. შეგიძლიათ, გვითხროთ, აქ პრაგმატიზმი რაში მდგომარეობს?

- პრაგმატიზმი არის ჩვენი ქვეყნის ეკონომიკური ზრდა, ამით ჩვენი ქვეყნის პოტენციალის და ჩვენი საზოგადოების უნარის გაზრდა, გაუძლოს მეტ, ასე ვთქვათ, სტრესს და იყოს წარმატებული. ეს არის მთავარი მიზანი.

- ანუ მშინს გაუჩნდეს შემოსავალი, მაგრამ მეორეს მხრივ, ესაუბრობთ მოკლევადიან ეფექტზე. თუ გავითვალისწინებთ რუსული მხარის ხასიათს (ეს საკუთარ თავზე არაერთგზის ვიწინეთ), ნებისმიერ მომენტში, როდესაც თავად ჩათვლის საჭიროდ, ეს წყარო შეუძლია, გადაკეტოს. ამასთან, ამ გაზრდილი დამოკიდებულების გამო ვრჩებით მდგომარეობაში, ჩვენს ვერც რომ დაუწყებონ რუსეთს სანქციები, ვერ მივეუბნებოდით...

- პერსპექტიული ზრდა არ შეიძლება იყოს გათვლილი სანქციებზე, დაპირისპირებაზე და ამგვარ კრიზისულ სიტუაციებზე. ჩვენი ამოცანაა, ჩვენს ქვეყანას ჰქონდეს პოტენციალი, მსოფლიოს მარბეზე გასვლა ისე, რომ ჩვენ თვითონ არ ვიყოთ დამოკიდებული - რუსეთს არ ჰქონდეს საშუალება, მართოს თავის ჭკუაზე ჩვენი ურთიერთობა. ამას რუსეთთან ურთიერთობებზე უნარი კი ვერ მივალწევთ, ეს ჩვენი ეკონომიკის, ჩვენი ურთიერთობების გაფართოებით შეიძლება მიიღწეს მსოფლიოს ყველა, ჩვენს ინტერესებში შემავალ მარბებთან და ეკონომიკურ სფეროებთან. ასე, რომ ჩვენი გამოსავალი რუსეთთან ურთიერთობების მოგვარების რუსეთის უნარის თქმა კი არ არის, ჩვენი გაძლიერება, რომლის შემდეგაც რუსეთს უზრალოდ ხელში აღარ ექნება ის საშუალება, რომლითაც დღესაც... ცოტა ხნის წინ ხომ სრულიად დაუფიქრებლად უწესებდა სასჯელს საქართველოს ცალმხრივად. ჩვენი გაძლიერებისთვის ზრუნვა არის ჩვენი ყველა პრობლემის გადაწყვეტის სტრატეგია და არა იგნორირება რლდაც საშუალებების.

- მაპატიეთ, ცოტა გულზრნველივად ხომ არ უღერს რუსული ფულით საქართველოს ეკონომიკის გაძლიერება? რატომღაც რუსეთი დაინტერესებულია საქართველოს ეკონომიკის იმგვარი გაძლიერებით, რომ შემდეგ მას ამ მიმართულებით ზეწოლის ზერკეტი აღარ ჰქონდეს...

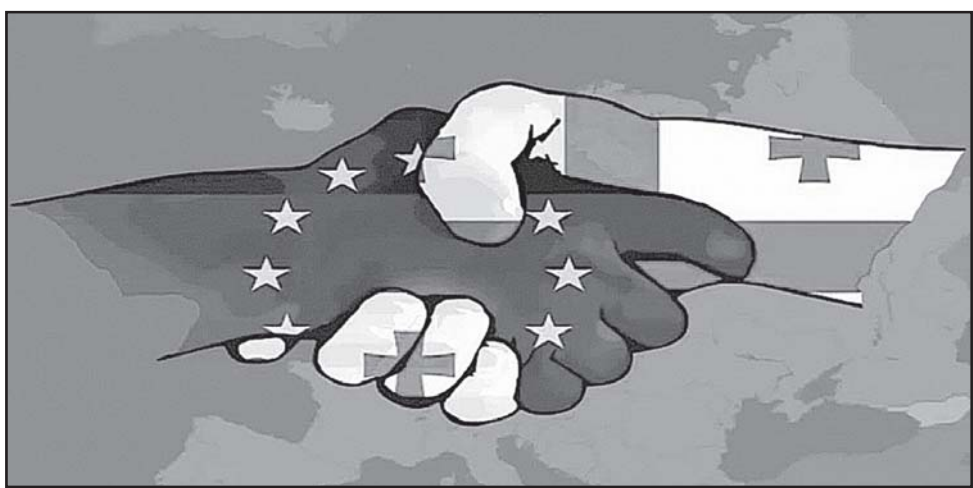
- არა. საქართველომ თავისი ეკონომიკა უნდა გააძლიეროს. აქ ფული, ასე ვთქვათ, ისეთი ფენომენია, რომელსაც სახელი არ აქვს და იგი არავის ეუფლებს. მსოფლიო მარბზე ჩვენი ეკონომიკის ფუნქციონირება უნდა იყოს უზრუნველყოფილი ჩვენი ეკონომიკის ძალით, ჩვე-

ნი პრობლემის ხარისხით, ჩვენი მოქალაქეების მაღალი კვალიფიკაციით. ამის შემდგომ არავის სურვილიც კი არ გაუჩნდება ჩვენთან ასეთი კონფლიქტების წარმოშობის. ხოლო თუ მოინდომებს, უზრალოდ არაფერი გამოუვა. ამგვარი სიტუაციის მიღწევა ჩვენთვის ამოცანა და არა ვიდაცისთვის უნარის თქმა ან ართქმა.

- ეს გრძელვადიანი პერსპექტივაა...
- არა, რატომ?
- რეალურად ვზრდით დამოკიდებულებას რუსულ მარბზე, რომელიც ვიცით, რომ არასაიმედო, პოლიტიკურია და მას ნებისმიერ მომენტში შეეძლება ამ წვდომის შეზღუდვა, მოქალაქეების მიმე მდგომარეობაში დატოვება. ჩვენ რომ პარალელურად ვახდენდეთ დივერსიფიკაციას და რუსულ მარბს ვანაცვლებდეთ დასავლურით, რომელიც გაცილებით საიმედოა, ლოგიკა იქნებოდა, მაგრამ ვხედავთ, რომ დასავლური მარბების მიმართულებით ურთიერთობის ძალიან ნელა მიდის წინ, რუსეთის მიმართულებით კი მყისიერად ვითარდება...

- საქმე ის არის, რომ დასავლეთი გარკვეული თვალსაზრისით, რთული პარტნიორია: მასთან ურთიერთობა მოითხოვს შრომის, პროდუქციის ხარისხს და ჩვენი განვითარების მაღალ დონეს. ამიტომ, დასავლეთთან აქტიური თანამშრომლობა ითხოვს ჩვენგან შრომის ძალიან მაღალ ხარისხს. რუსეთთან ამგვარი მოთხოვნები არ არის და ამიტომაცაა, რომ იქ მხოლოდ მოკლევადიანი ამოცანები შეიძლება, დაისახო ექსპორტის გაზრდის (თვალსაზრისით - რედ.) და ა.შ. ეს ყველაფერი კარგად უნდა იყოს ცნო-

ქვეყანას კურსი აქვს არჩეული და ამ პოლიტიკურმა კლასმა უნდა იმუშაოს იმაზე, რომ ეს სტრატეგია და მიმართულება იყოს მყარი. დასავლეთისკენ სწრაფის გააქტიურებას ჩვენ რუსეთის უარყოფით ხომ ვერ მივაღწევთ?! ეს დამოუკიდებელი სტრატეგიაა, რომელსაც თავისი ტაქტიკური ნაბიჯები, ღონისძიებები, კალისხმევა სჭირდება და ამ მთელი საგობალოება უნდა იყოს ღარაგებული!

ბილი საქართველოს ხელისუფლებისთვის, საქართველოს პოლიტიკური და ეკონომიკური ძალებისთვის და ჩვენი ძალისხმევა უნდა იყოს (ახალს არაფერს ვამბობ) მიმართული იქითკენ, რომ ქვეყანა იდგეს ფეხზე ისე, რომ მასზე შეგავლენას ვერაფერს ახდენდეს. თუკი მოინდომებს (რუსეთი - რედ.) საკუთარი მარბის ჩაკეტვას, ამ მარბზე მიმართული პროდუქციის გადანაწილება ძალიან მარტივად უნდა ხდებოდეს სხვაგან. ამიტომაცაა ჩვენი მარბის დივერსიფიკაცია ამოცანა. ამიტომაც მიგვანჩია ჩვენ, რომ დასავლეთის მარბი უკეთესია ჩვენთვის, რომელიც უფრო სანდოა და უფრო მყარია. ეს უნდა იყოს ამოცანა. კი ბატონო, შეგიძლია, თავი შევიკავოთ რუსეთთან ეკონომიკური ურთიერთობებისგან, უზრალოდ, აქედან ზვენი არაფერი გამოვა.

- ჩვენ ხომ მთლიან სურათს განვიხილავთ და არა ცალკეულ სექტორში ურთიერთობებს, მით უფრო, რომ როგორც საკუთარი გამოცდილებით ვიცით, თითოეული სექტორი რუსეთისთვის მხოლოდ იარაღია. მასსთვის, როდესაც მაგალითად, ვლადიმერ პუტინის გადაწყვეტილებებზე ვსაუბრობდით, საქართველოსთვის ორი სანქციის მოხსნის შემდეგ, თქვენ დაინახეთ რუსეთის მიზანი, რომ ეს არ იყო პუმანური შესტი, რომ ეს იყო ილუზიის შექმნის მცდელობა, თითქოს მიგზობელ ქვეყანასთან მიმართებით, რომელთანაც არ ჰქონდა კარგი ურთიერთობა, დგამს პოზიტიურ ნაბიჯებს. პარალელურად, ქვეყანაში, მათ შორის, ხელი-სუფლების წარმომადგენლების ჩართულობით, უარეყვდენტო ანტიდასავლური კამპანიაა გაჩაღებული და რჩება განცდა, რომ ვდისტანციონდებით დასავლეთისგან, რომელიც, თუ ვსაუბრობთ რუსეთის შეკავებაზე, ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენაზე, ჩვენი მთავარი მხარდამჭერი უნდა იყოს. თქვენ ამ პროცესს როგორ აფასებთ?

- ანტიდასავლური განწყობების დინამიკა და ეს თემა სხვადასხვაა. მისი მართვა რუსეთთან ურთიერთობით, ცოტა გაუგებარია. ქვეყანას კურსი აქვს არჩეული

და ამ პოლიტიკურმა კლასმა უნდა იმუშაოს იმაზე, რომ ეს სტრატეგია და მიმართულება იყოს მყარი. დასავლეთისკენ სწრაფის გაძლიერებას ჩვენ რუსეთის უარყოფით ხომ ვერ მივაღწევთ?! ეს დამოუკიდებელი სტრატეგიაა, რომელსაც თავისი ტაქტიკური ნაბიჯები, ღონისძიებები, კალისხმევა სჭირდება და ამ მთელი საგობალოება უნდა იყოს ღარაგებული!

- მზანეთ, „მიზანს რუსეთის უარყოფით ვერ მივალწევთ“, მაგრამ ვერც საზოგადოების დემორიენტირებით მივალწევთ, რაზეც პროპაგანდა მუშაობს, მათ შორის, მმართველი გუნდის ჩართულობით...

- ვინც ამგვარ საქციელს სჩადის, ის უნდა ვაკრიტიკოთ და არა ჩვენი ურთიერთობა რომელიმე ქვეყანასთან.

- მაგრამ ამგვარი მოცემულობა გვაქვს: ანტიდასავლურ კამპანიას აწარმოებენ ხელი-სუფლების წარმომადგენლები, საზოგადოებას სთავაზობენ ცრუ დილემებს. სხვათა შორის, ესეც წარმოშობს პროდასავლურად განწყობილი ადამიანების უნდობლობას რიგი გადაწყვეტილებებისადმი...

- ეს ჩვენი შიდა პოლიტიკური პრობლემაა. ყველა ეს თემა არის ჩვენი ქვეყნის შიდა ურთიერთობის, ჩვენი საზოგადოების სიმწიფის, ჩვენი პოლიტიკური კლასის უნარის პრობლემა, მართოს პროცესები ქვეყანაში. აქ სხვისი დადანაშაულება რა შუაშია. საკუთარ თავს თავად უნდა მოუვაროთ.

- სწორედ ჩვენს პრობლემებზე ვსაუბრობ. რჩება შთაბეჭდილება, რომ ოკუპანტ ქვეყანასთან ვალრმავებთ ურთიერთობებს, სტრატეგიული პარტნიორებისგან ვდისტანცირდებით და რეგიონში ვრჩებით მარტოდ, გაუგებარია, ვის და რის იმედად...

- აპოკალიპტურ სურათს ხატავთ. ეს, რა თქმა უნდა, ასე არ არის.

- თქვენი ოპტიმიზმის საფუძველიც გავიზიარეთ...

- ქვეყანაში სიტუაცია ასე არ არის. ღმერთმა ნუ ქნას და რეალურად ასე რომ იყოს, ჩვენი საქმე წასული იქნება!

- და თქვენ როგორ ხედავთ?

- ქართველ ხალხს გადაწყვეტილი აქვს, იარაღს დასავლური გზით და გარწმუნებთ, იგი არავის მისცემს უფლებას, ამ გზიდან გადაუხვიოს. თუკი, შეიძლება, უამრავი, ასე ვთქვათ, ინციდენტი იყოს, ვიღაცამ შეიძლება, სისულელეც თქვას, არც ესაა გამორიყხული, მაგრამ საბოლოოდ, ქვეყნის განვითარების ღერძულ ვექტორს განსაზღვრავს მთელი საზოგადოება - ჩვენი ხალხი და არა ცალკეული პიროვნებები. ეს ჩემთვის სრულიად საკმარისი თემისია მყარი ოპტიმიზმისა.

- აქვე აფხაზეთის რეინგრაზაცია მინდა, ვიკითხო. ვიცით, რომ ამ მონაკვეთის აღდგენაზე პერიოდულად იყო საუბრები და ახლა კვლავ გააქტიურდა...

- პროვოკაციის ინსტრუმენტი რუსეთის ხელში. ჩვენ ნათქვამი გვაქვს, რომ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის საკითხის გადაწყვეტის კონტექსტში უნდა მოგვარდეს ეს საკითხიც. ამის გარეშე, ვიდრე ეს საკითხი ან მოგვარდება, ამ თემაზე საუბარი პროვოკაციაა. ეს არის ფორმულა. ამის იქით ყველაფერი სრულიად მიუღებელია! ეს საქართველომ დიდი ხნის წინ თქვა. კარგად მახსოვს, ამის თაობაზე კამათიც გვექონდა რუსეთთან რამდენიმე ურნალისტთან. საქართველოს ძალიან მკაფიო პოზიცია აქვს და ის ასე მარტივად არ უნდა შეიცვალოს.

- ინტერპრეტაციის საშუალება რჩება. ანუ ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის შემდეგ უნდა გაიხსნას ეს მიმართულება?

- ჯერ ერთი უნდა მოხდეს და შემდეგ მეორე, ასე არავინ ამბობს. ჩვენ ვამბობთ, რომ თუკი დაიწყება ძალიან სანდო, სერიოზული პროცესი ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის (აღრე იქნება თუ გვიან, ამას

2023 წლის მარტში საქართველოში საფრანგეთის საელჩოს, ფრანგული ინსტიტუტის, „პარიზ-საკლეს“ უნივერსიტეტის, ირენ უოლი-კიურის სახელობის ფიზიკის ლაბორატორიის (IJCLAB), შინთეზური კვლევების ევროპული ცენტრისა (CERN) და საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის მიერ გამოცხადდა კონკურსი ფიზიკაში ქართველი სტუდენტებისა და მოსწავლეებისათვის.

კონკურსში მონაწილეობა მიიღო და თეზისები წარმოადგინა 45-მა ახალგაზრდამ. დასკვნით ტურში, რომელიც 2 მაისს საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სხდომათა დარბაზში ჩატარდა, მოწვეული იყო 15 მონაწილე, რომელთაც საინტერესო მოხსენებები წაიკითხეს მაღალი ენერჯის ფიზიკისა და ამპიჯარებლების მიმართულეების შესახებ. კონკურსის ბოლო ტურის 15-ივე მონაწილე საპატიო სიგელს მიიღო დაჯილდოვდა.

კონკურსის უიურნი, რომლის შემადგენლობაში შედიოდა CERN-ის სამეცნიერო საბჭოს წევრი, პროფესორი მარი-ელენ შენი, ირენ უოლი-კიურის სახელობის ფი-

ახალგაზრდა მეცნიერთა წარმოდგენა

ზიკის ლაბორატორიის მკვლევარები, პროფესორები: **ლუკა კადამურო, სერჯეი მარსუი** და საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი **ალექსანდრე კვინიხიძე**, კონკურსში გამარჯვებულად სცნო სამი მონაწილე: ქართულ-შრიტანუ-

ლი აკადემიის მოსწავლე **სამა კუტიბაშვილი**, „Buckswood“-ის საერთაშორისო სკოლის მოსწავლე მარიამ გოგიაშვილი და ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ზუსტ და საბუნებისმეტყველო ფაკულტეტის ფიზიკის დეპარტამენტის სტუდენტი **თამარ მამადაშვილი**.

სამივე გამარჯვებულს მთავარი პრიზის სახით ეროვო ფრანგული მხარის მიერ სრულად დაფინანსებული, ერთკვირიანი მოგზაურობა საფრანგეთსა და შვეიცარიაში. პროექტის ფარგლებში ახალგაზრდები ეწვევიან „პარიზ-საკლეს“ უნივერსიტეტის ფიზიკის ლაბორატორიებს და უძნევაში განლაგებულ CERN-ის უნიკალურ კვლევით ცენტრს.

ნათია ვადაძორია, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სამოგადობათა ურთიერთობის დეპარტამენტის მთავარი სპეციალისტი.

შუბზე აგებული საუკუნეების მაცნა

რა პირობითი ჭაქვიანის ციხეზე, რომლის „გორაკი ნოსტრას“ უმდიდრესი გაბიდა?!

13 აპრილს „ვეროპა ნოსტრას“ 7 ბანსაპუთრე-გული საფრანგეთის ძველ მყოფი ძეგლი დაასახელა, მათ შორის ერთი საქართველოშია – გორაკი-მისა-მე საუკუნეების ჭაქვიანის ციხე. ჭაქვიანის ციხე ზუგდიდის რაიონის სოფელ ზინაპარში მდებარეობს. ზინაპარი სწორედ ციხის პარს ნიშნავს, ჭაქვიანა – ჭაქვიანის ძირს, ფუძეს.

ქვედა და ზედა ციხეებიდან ახლა მხოლოდ ზედა ციხეა შემორჩენილი, ქვედა – საბჭოთა ეპოქაში საგზაო სამუშაოებმა შეიწირა.

ციხე საკმაოდ დიდია. 5 ათას კვადრატულ მეტრამდე. გალავნის სიმაღლე ექვს მეტრს აღწევს, კოშკების – ათს. ციხეში შემორჩენილია ეკლესიის ნიში, გადმოცემით, წმინდა გიორგის სახელობის. თავად ტაძარი აღარ დგას. ყოფილა საიდუმლო გვირაბიც. ციხის შესასვლელი ჩრდილოეთითაა, რაც იმას ნიშნავს, რომ შემოტევას ამ მხრიდან ელოდნენ. წარსულში ადგილობრივებს ხშირად თავს ჩრდილო კავკასიის მოთამაშრე ტომები ესხმოდნენ. ციხე ინგრევა, სწორედ ეს გახდა იმის მიზეზი, რომ კულტურის საერთაშორისო ცენტრმა ის „ვეროპა ნოსტრას“ პროგრამაში წარადგინა. ამ პროგრამაში ჩართვისთვის ორი ძირითადი მოთხოვნაა: კულტურული ძეგლი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი უნდა იყოს და გადაუდებელი დახმარება სჭირდება.

„ვეროპა ნოსტრას“ არის ევროპაში დაფუძნებული ორგანიზაცია, რომელიც კულტურულ ძეგლებს მფარველობს.

„ვეროპა ნოსტრას“ კონკურსის შვიდეულში გასვლა ნიშნავს, რომ საქართველოში სპეციალისტები ჩამოვლენ, ძეგლს შეისწავლიან და მისი განვითარებისთვის საჭირო რეკომენდაციებს შეიმუშავებენ. პროგრამა ევროპის საინვესტიციო ბანკთან ერთად ტარდება.

„2018 წელს დავითარეთ გავიდა შვიდეულში. ჩამოვიდა ექსპერტთა ჯგუფი, რომელმაც საკმაოდ საინტერესო რეკომენდაციები დალო“, – ამბობს შაკა დვალისვილი, „ვეროპა ნოსტრას“ წარმომადგენელი საქართველოში.

მართალია, შვიდეულში არ გადასულან, მაგრამ „განსაკუთრებული საფრთხის ქვეშ მყოფი 12 ძეგლის“ ნომინანტი გახდა ნაოცარად

ციხე 2021 წელს და ჭიათურის საბაგირო – 2018 წელს. შაკა დვალისვილი ამბობს, რომ უშუალოდ ძეგლის აღდგენას „ვეროპა ნოსტრას“ არ აფინანსებს, მაგრამ ამ კონკურსში გამარჯვებამ მერ შესაძლებლობა მისცა ძეგლს, მისი აღდგენით დაინტერესებულმა მხარემ დონორები მოიძიოს.

„ჩვენს პარტნიორებთან ერთად, ჩვენ უზრუნველყოფთ ტექნიკურ ექსპერტიზას, გამოვავლენთ დაფინანსების შესაძლო წყაროებს. გამოეყენებთ ჩვენს ფართო ქსელს მათი საქმისა და ძალისხმევის მხარდასაჭერად, რაც ახლა ასევე გახდა ჩვენი საქმე და ჩვენი საერთო პასუხისმგებლობა“, – თქვა „ვეროპა ნოსტრას“ აღმასრულებელმა ვიცე-პრეზიდენტმა გაი კლაუსმა ონლაინ-დონორების მიხედვით, რომელიც ამ საკითხთან დაკავშირებით გაიმართა.

ჭაქვიანის ციხე - კოლხური გომეზიდან კირის კარიკარაღა
ჭაქვიანის ციხეს, ისევე, როგორც იმ ადგილს, სადაც ის დგას, გრძელი ისტორია აქვს. პროექტის ავტორი, ისტორიკოსი ლამა ჯიქია ამბობს, რომ 2017-2019 წლებში ეს ტერიტორია არქეოლოგიებმა შეისწავლეს და აღმოაჩინეს, რომ იქ ჯერ კიდევ ჩვ.წ.აღ.-მდე მერვე-მეშვიდე საუკუნეებში კოლხური ტომები ცხოვრობდნენ. მოგ-

ვიანებით, ელინისტურ პერიოდში აქ ამრუნეუმის გზის ერთ-ერთი განშტოება გადიოდა. ადგილი მნიშვნელოვანი იყო, როგორც ეკონომიკური, ისე სტრატეგიული თვალსაზრისით. ამის გამო ჯერ კიდევ მეოთხე-მეხუთე საუკუნეებში აქ მცირე ზომის ციხესიმაგრე აშენდა.

„შემდეგ უკვე ლაზიკის სამეფოს, გუგაზ მეფის პერიოდში, როცა სანაპიროები ჯერ რომაელებმა, შემდეგ კი ბიზანტიელებმა დაიპყრეს, ციხეებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭებოდათ. მაშინ მათ რეზიდენციის ფუნქციაც ჰქონდათ. ეს ტენდენცია შუა საუკუნეებში და მის შემდეგაც გაგრძელდა. სამეფოებს ბოლო მთავარი დაავით დადიანი სწორედ ჭაქვიანაშია დაზღვეული. იქ მათ საზაფხულო რეზიდენცია ჰქონდათ, ორსართულიანი პალატი, – ყველა ლამა ჯიქია, – საქართველოს გაერთიანებისას, ბაგრატ მეფის პერიოდში ციხე გააფართოვეს. ის სახე, რომელიც დღეს აქვს, ციხე გვიან შუა საუკუნეებში მიიღო. მოგელო ამ დროის განმავლობაში ციხე ფუნქციური იყო. ვახუშტი ბატონიშვილი წერს, რომ აქ საგანძურს ინახავდნენ, რომელზეც მეფის ეჭირა თვალი. თუმცა, ჩვენ არ ვიცით, კონკრეტულად რომელი მრძოლები უკავშირდებოდა ჭაქვიანის ციხეს.“

ერთი მრძოლა მაინც ცნობილია, 1905 წლის გლეხთა აჯანყება, რომელიც სამეგრელოსაც შეეხო. ისტორიკოსი ამბობს, რომ მაშინ აჯანყებულებმა ჭაქვიანის შეაფარეს თავი. რუსმა გენერალმა ადელხანოვმა მათ ზარზარებიდან გაუხსნა ცეცხლი. დაზიანდა კოშკურა, გალავნის კედლები ჩამოინგრა. უკვე სამოციან წლებში, ციხის ძირში კომუნისტებმა კირის მოპოვება დაიწყეს, რის გამოც კლდე დღემდე იშლება.

„მაქანი, რომელზეც ციხე დგას, აქტიური გეოლოგიური რისკის ქვეშაა. კლდის რღვევის გამო რამდენჯერმე უზარმაზარი ლოდები დაგორდა. ციხის ნაშალი საკარმიდამო ნაკვეთებში ჩამოვიდა, გზა ჩახურგა“, – ამბობს ლამა ჯიქია. ციხის გადასარჩენად ჯერ მისი კონსერვაცია საჭირო, შემდეგ კი დონორების მოძიება, ბოლოს – აღდგენა. ციხე სამი მუნიციპალიტეტის: ზუგდიდის, ჩხოროწყუსა და წალენჯიხის გასაყარზე მდებარეობს და მისი გადარჩენა სამივე რაიონის მისცემს ტურისტების მოზიდვის საშუალებას.

თაბა თოფურია, რაიონ თავისუფლების შურისძიებელი.

ანონიმი სიტყვით ნაზიდი მძიმე ჯვარი

დიდ მთავარსაუკუნელს – ნემაზ ჰაფანიძეს ხელ 100 წელი შეუსრულდება, მაგრამ, როგორც გვჩვენებს, მასრი კალმით გამოჩენილი პუბლიცისტი და საფიციარი სამომლოის ისტორიული ფოლიანტების დაუმრეტელი ენერჯით მძიმე მწერალი არაფის გახსენება. ვიმედოვნებთ – ჯერჯერობით, ამიტომ როგორც მისი ნაამბავარი უმცროსი ახლობელი, თავს ვალდებულად მივიჩნევ, შეძლებისდაგვარად შევაწიო ორიოდ, მადლიერების გრძობით ნაკანახევი სიტყვა.

უპირველესად, გასათვალისწინებელია ის პერიოდი, როცა მზარდი მთავრობის სულიერი სამყაროს ფორმირება ხდებოდა. დიხ, მხედველობაში მაქვს დიდი სამამულო ომის ქარცეცხლიანი წლები, მრავალი თანატოლის მსგავსად, სრულიად ახალგაზრდად რომ მოიხრეო ჯარისკაცის ფარაჯა და, როგორც მომავალში დიდმა ეროვნულმა მოღვაწემ, სამრძოლო ნათლობა მიიღო. გაჭიანურებული სასაკლავოს თაობაზე თვითონ იშვიათად საუბრობდა, მაგრამ სათქმელი მისთვის დამახასიათებელი ოსტატობით გადმოგვცა სხვადასხვა უნარის ქმნილებებში. ვფიქრობ, მხოლოდ

ფურცლებზე პიესად აკინძული უკვდავი ნაწარმოების – „ჯარისკაცის ქვრივისა“ და მის პერსონაჟთა დასახელებაც საკმარისია ავტორის ეპოქისეულ სიღრმეებში ჩასაწყვდომად.

ალარაფერს ვამბობთ ჩვენი მარადიული თანამედროვის მიერ თაობათათვის სამკვიდროს ავ-კარგისანი წარსულის უტყუარად შესაფასებლად დატოვებულ ეპიკურ რომან-ანდერძ „მძიმე ჯვარზე“, რომელიც თითქოს საუკუნეთა სიღრმეებიდან ეხმინება დღევანდელი ქართული სახელმწიფოს ჭირ-ვარამს. შესავალში პუბლიცისტიკა ვახსენე და როგორ არ ვაგუსვა ხაზი ჭეშმარიტი მამულიშვილის მიერ გამოქვეყნებულ საგაზეთო წერილებს, პირუთვნელად რომ ასახავს საქვეყნო საქმისათვის ხელისშემშლელ მკვირვებათა მთელ თაიგულს, თუმცა მათ ფონზეც კი სამაგალითოდ გამოიყურება მღვლეარე 1978 წლის 14 აპრილს დედა ენის გადასარჩენად აზვინთებული სტუდენტებისა და მათი დამმძღვრავი ძველგაზრდობისათვის „შპარგალკად“ შეშველებული უკომპრომისო პოზიცია.

ნემაზ ჰაფანიძის „ანონიმი სიტყვით“ დაქუხებული სიმართლე დღესაც აქტუალურია თანამემამულეთათვის, ამიტომ კეთილი ვინებოთ და ვიხელმძღვანელოთ მისი შემოქმედებითი მემკვიდრეობით!

გია პლატონიშვილი

სამცხე-ჯავახეთში დახვეწილი, გამორჩეული, გამოვნებანი მაყურებელი ცხოვრობს!

არკონული სულისკვეთების ფესტივალი!

ალსანიშნავია, რომ თეატრი, სხვა ფესტივალებთან შედარებით, საკმაოდ მწირი ფინანსური შესაძლებლობებით ახერხებს დაუვიწყარი ღონისძიების ჩატარებას. მისი წლებიდანვე მუშაობს 40-45 ათასი ლარია (რომელიც ახალციხის მუნიციპალიტეტმა გაიღო) და მასში 21 კოლექტივი მონაწილეობს. აქედან ორი სტუმრის სტატუსითაა მოწვეული: ტრამპონის სახელმწიფო თეატრი (თურქეთი) და კომინიოვის ონი ლუკა ვარაგაისი ეროვნული სატირული თეატრი (მოლდოვა). წინა ფესტივალში 15 დასი მონაწილეობდა.

თუკი წინა წლებში მესხეთის თეატრის დაფინანსება 369 ათას ლარს შეადგენდა, ამჟამად იგი 500 ათასი ლარია. საშუალო ხელფასი თუ 400 ლარი იყო, დღესთვის

ფესტივალის მნიშვნელობის შესახებ თავისი შეხედულება რამდენიმე მოღვაწემ გაგვიზიარა.

ლია სულაშვილი – ჩვენ მაყურებლის განწყობის ამალგებისთვის ვზრუნავთ, რომელიც სხვადასხვა თეატრის სპექტაკლებს ეცნობა და იგი ჩვენი საქმიანობის აქტიური თანამონაწილე ხდება. ფესტივალი მნიშვნელოვანია, რადგან მაყურებელს პარტიციპაციის გრძობა უღრმავდება, რაც დღევანდელი საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვანია. ფესტივალი ხელს უწყობს ქართული კულტურის არეალის გაფართოებას. ქართული დრამატურგია იდგმება უზბეკეთის ქალაქებში: სამარყანდში (ავტ. ცაგარლის „ხანუმა“), ფერგანაში (6. დუმბადის „მარადისობის კანონი“), კარაში თეატრში (6. დუმბადის „შელლაღოს“). ყაზა-

ლენო? ფესტივალის მიმდინარეობისას მაყურებელი ასასვლელ ვიზებსა და სცენამდეც კი იჭდა. თუმანიშვილის თეატრის სპექტაკლის შემდეგ ნინელი ჭანკვეტაძემ თქვა – ჩვენ მხოლოდ იმ შემთხვევაში ჩამოვალთ, თუ არცერთ თეთრს არ ავიღებთ. ასე ჩაეყარა საფუძველი ამ საქველმოქმედო აქციას, რომლითაც დიდი დახმარება აღმოვეჩინეთ თეატრს, მაგრამ ამ ფესტივალმა მრავალი ახალი სახელი გამოავლინა და მთელი მხარისთვის ნამდვილ ზეიმად იქცა. ვფიქრობ, ეს ფაქტი ძალიან მნიშვნელოვან როლს ასრულებს მესხეთის ისტორიული ფუნქციის აღდგენაში.

კულტურის სამინისტროს სამაგალითო მხარდაჭერით მალე ჩატარდება თეატრის რეაბილიტაცია და ეს ქალაქი გახდება ევროპული თეატრალური კულტურის ერთ-ერთი ცენტრი და ჩემი სურვილია მესხეთის თეატრი მსოფლიო თეატრალური ხელოვნების რიგს შეემატოს, რასაც ნამდვილად იმსახურებს.

გოგი ყაზიშვილი – როდესაც მესხეთის თეატრზე მიწევს საუბარი ან წერა, არ შემიძლია არ დავიწყო ამ თეატრის ერთგული მაყურებლის შექმნით და პარტიციპაციით. ეს ის მაყურებელია, რომელიც ძალიან კარგად გრძობს და აღიქვამს ყველა წარმოდგენას. არც ერთხელ არ შემინიშნავს, რომ აქაურ მაყურებელს სპექტაკლის მიმ-

დინარეობის დროს დარბაზი დაეტოვებინოს. ასეთი დახვეწილი თეატრალური საზოგადოება, როგორც ახალციხის ჰეავს, იშვიათობაა!

ეს ქალაქი და ეს მაყურებელი აუცილებლად იმსახურებს ამ ფესტივალს, რისი მოწვევებიც ჩვენ, სტუმრები ვართ ავტო უკვე თხოუმეტი წელია. ახლაც, მისის თვეში ახალციხე უკვე მეშვიდე „ეროვნული დრამატურგის საერთაშორისო თეატრალურ ფესტივალს“ მასპინძლობს.

წლების განმავლობაში უკვე ჩატარებულმა ახალციხის ფესტივალებმა თავისი ისტორიული ადგილი მართლაც რომ დაიმკვიდრა ქართულ თეატრალურ სფეროში და წლებიდანვე ასევე განსხვავებული და მნიშვნელოვანია.

თითქმის სამი კვირის განმავლობაში ამ თეატრის ორივე სცენაზე წარმოდგენილი იქნება ოცდერთი ქართულ დრამატურგიაზე შექმნილი კლასიკური და თანამედროვე სპექტაკლი – საქართველოს თითქმის ყველა თეატრის – როგორც სახელმწიფო, მუნიციპალური (ამირან შალვაშვილის სახელობის პანტომიმის, სანდრო მრეველიშვილის სახელობის, რუსთავის გიგა ლორთქიფანიძის სახელობის), ასევე კერძო (თავისუფალი), ილიაუნის თეატრის და მოყვარული (ამბროლაურის) თეატრების მონაწილეობით. პროგრამაშია ასევე საერთაშორისო პროექტები თურქეთიდან და მოლოდინად.

გუგაზ მებრედიძე

ახალციხეში ეროვნული დრამატურგიის ტრადიციული VII საერთაშორისო ფესტივალის გაიხსნა. მისი დანიშნულებაა ხელი შეუწყოს ქართული დრამატურგიის განვითარებას და ახალი საინტერესო პიესები გამოავლინოს. ამით სტიმული მისცეს დრამატურგებსა და თეატრებს საინტერესო სპექტაკლები განახორციელონ და გამოცდილ მსახიობებთან ერთად ახალგაზრდა ხელოვნათა თეატრის წარმოჩენის საშუალება მისცენ.

საქართველოში არსებობს აგრეთვე ოზურგეთის ნოდარ დუმბადის სახელობის საერთაშორისო ფესტივალი, რომლის მიზანია დიდი მწერლის ნაწარმოებების გარდა ქართული პროზის ნიმუშების სცენაზე განხორციელება. ორივე ფესტივალი ერთმანეთს აკავებს და ეროვნული იდეოლოგიის განვითარებასა და ახალგაზრდობის პარტიოტული სულიკვეთებით აღზრდას ემსახურება.

ეს ფესტივალი შემთხვევით არ დაარსებულა. 1967 წლიდან, მესხეთის თეატრის განახლების დღიდან, ამ მხარეში ეროვნული სულიერების აღორძინება დაიწყო, თუმცა დასასრულს წინააღმდეგობის გადალახვა მოუხდა. თეატრისთვის ყოველთვის წინა პლანზე იდგა ქართული დრამატურგია, რომელიც მისი შემოქმედებით სახეს განსაზღვრავდა. ფესტივალი ყოველ ორ წელიწადში ერთხელ იმართება. ფესტივალის 2006 წელს რეჟისორთა გილიის ახალგაზრდა რეჟისორებმა ავტო ვარსიმეშვილმა (თავისუფალი თეატრის დამაარსებელმა), გოგი მარგველაშვილმა, გიორგი შალუტაშვილმა და მესხეთის თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელმა ლია სულაშვილმა დააარსეს.

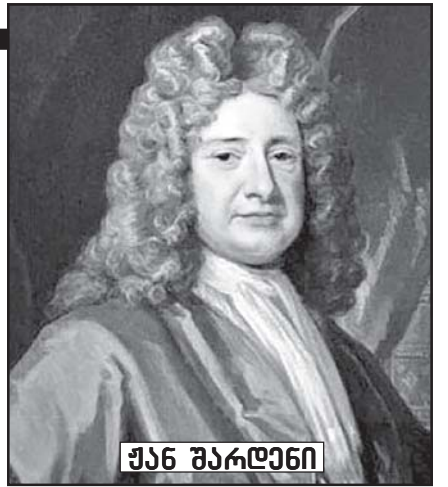

600-900 ლარს შეადგენს. 10 მსახიობს კი ხელფასი 1000 ლარი აქვს. ასე ნელ-ნელა უმჯობესდება თეატრის მდგომარეობა, რასაც მოსალოდნელი სარეკონსტრუქციო სამუშაოები დაემატება და ალბათ ორ წელიწადში დასი განახლებულ შენობაში განაგრძობს მუშაობას.

თეატრის წინ გამართულ ფესტივალის საზეიმო გახსნაზე მისასალმებელი სიტყვებით გამოვიდნენ სახელმწიფო რწმუნებული სამცხე-ჯავახეთის მხარეში **მესიკ ამირანაშვილი**, ახალციხის მერი **ირაკლი ლაზარაშვილი**, სამცხე-ჯავახეთის უნივერსიტეტის რექტორი **მავა მერაბიძე**, თეატრისა და კინოს უნივერსიტეტის რექტორი **გიორგი შალუტაშვილი**, მესხეთის თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელი **ლია სულაშვილი** და ამ სტრუქტურის ავტორი.

ხეთში დაიდგა ავტ. ცაგარლის „ხანუმა“. უზმვევითან და თურქეთთან ვაფორმებთ ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმებს...

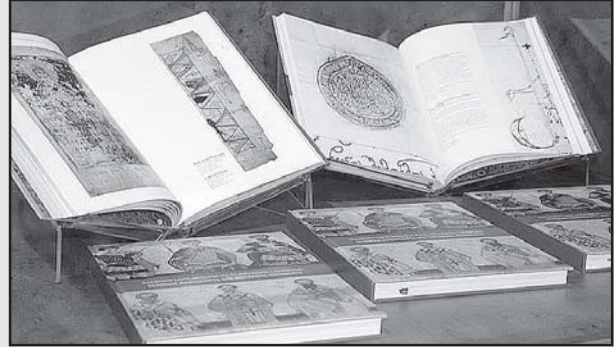
გიორგი შალუტაშვილი – 2006 წელს, როდესაც ავტო ვარსიმეშვილთან და გოგი მარგველაშვილთან ერთად ვაპირებდით ახალციხეში ეროვნული დრამატურგიის ფესტივალი დაგვეფუძნებინა, ნამდვილად ვერ ვიფიქრებდი, რომ ეს ფესტივალი ასეთ მნიშვნელობასა და მასშტაბს შეიძენდა. თავიდან, ქალბატონ ლია სულაშვილთან ერთად, ჩაფიქრებული იყო როგორც საქველმოქმედო აქცია. მახსოვს, ამ წამოწყებას ეჭვის თვალთ უყურებდა იმდროინდელი ადგილობრივი ხელისუფლებმა. მეც მითხრეს – თქვენ გჯერათ, რომ აქ რუსთაველისა და მარჯანიშვილის თეატრები ჩამოე-

ვახლი ვაშლიშვილი

„ქართული ხელნაწერები და ისტორიული საბუთები“

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ეროვნულმა არქივმა საზოგადოებას ახალი გამოცემა წარუდგინა...

„გამოცემაში შეტანილია ეროვნულ არქივში დაცული IX-XIX საუკუნეების ხელნაწერებისა და ისტორიული საბუთების მოხატულობები და შემკულობები...“

ირაკლი მეზურნიშვილი:

საქართველოსა და იაპონიას კალმან ბაჰრი რამ აკავშირებს!

ფილმის შექმნის იდეა კულტურის კომიტეტში დაიბადა, როდესაც იაპონიის ელჩთან შეხვედრაზე ვსაუბრობდით...

„რამდენიმე წლის წინ ჩემს გუნდთან, სტუდია „პულსთან“ ერთად დავიწყეთ სრულიად ახალი მიმართულება...“

შან შარდენი ტიპური ვაჭარი იყო. სპარსეთისკენ ხელმეორედ დაძრული, ის 1672 წლის აგვისტოში, კონსტანტინოპოლის გავლით სამეგრელოში ჩამოვიდა...

ეს ის პერიოდი, როცა დაშლილ ქვეყანაში, განსაკუთრებით მის დასავლეთ ნაწილში, ფეოდალური ანარქია მძვინვარებდა...

წარმოადგენს. მღვდლად - ეპისკოპოსი, ხოლო ეპისკოპოსად - კათალიკოსი ნებისმიერ პირს შემოწმების გარეშე აკურთხებდნენ...

შარდენი და მეგრელები

საც აქვს დეტალურად აღწერილი მეგრულ მემკვიდრეობაზე, გადამეტებული თავაზიანობისა და პატივისცემის გამოვლენა...

შარდენის ნაშრომი, რომელშიც ავტორს, მისივე თქმით, თარგმნილი და შეტანილი აქვს იტალიელი მისიონერის „ჭეშუპე მარია ძამპისი (თეატინელთა ორდენის ბერი)“...

ცოდვების მონანიების ნაცვლად ხატებს სწრაფად იქრო, მარგალიტს. საეპისკოპოსო საყდრები ძვირფასეულობით არის შემკული...

დალი წრის ქალებს რაღაც თავისებური ნაკვთები და სინაზე აქვთ, რაც გზობიერს. მე შემხვედრია მათ მორის მშვენიერი აღნაგობის ქალები...

ასევე: „მეგრელებს მამაცობა და შეუპოვრობა არ აკლიათ. ისინი კარგი მეომრები და კარგი მხედრები არიან...“

შარდენი წერს, რომ სამეგრელოში გამოიფიტა შიმშილისგან და შიშისგან. ის იხსენებს ძამპთან შეხვედრას და მის სიტყვებს: „ღმერთმა შეუწდოს მათ, ვინც თქვენ აქ ჩამოსვლა გირჩიას...“

ძამპის შარდენისეულ თარგმანში აღნიშნულია, რომ ამ ხალხს შორის ძალიან ცოტამ თუ იცის წერა-კითხვა, ისიც ქალებშია, თუმცა მეფრი მათგანი ათასგვარი სისულელეები ლაპარაკობსო...

„მოგზაურობაში“ განსაკუთრებით მუქ ფერებში არის მოცემული რწმენისთან დაკავშირებული საკითხები: მეგრელებს აკლიათ ღვთისმოსაობა. თავდაპირველად ისინი ჭეშმარიტი ქრისტიანობის გზას ადგნენ...

ასეთი იყო ევროპელების თვალით დანახული მეგრული რწმენა.

ძამპი და, შესაბამისად, შარდენი ხაზს უსვამენ ცოლქმრული ურთიერთობის ხანმოკლეობას. სამეგრელოში ხშირიაო გაყრა, მითხოვება, მრავალქოლიანობა, ქორწინება კი ვაჭრობა არისო.

ფრანგი მოგზაური და ვაჭარი ბარბაროსულს უწოდებს მეგრელების გლოვას - კვივოს, სახის დაკაწვრას, მკილისცემას.

შარდენი ვერ ხედავს კავშირს შრომასა და სიმღერას შორის და წერს, რომ მეგრელები მუშაობის დროს გამაყრუებლად გაკვივან. აქ მოჰყავს დამცინავი შედარება, თიოჯო, როგორც ახალისებენ ხმამაღალი სიმღერით აღმოსავლეთის ქვეყნებში ხარებსა და აქლეუმებს მძიმე ტვირთის ტარებისას.

ტყვევებით ვაჭრობას, რაც არაერთ ფეოდალურ ქვეყანაში იყო გავრცელებული, შარდენი მეგრელების ცუდ ბუნებას მიაწერს.

ფრანგს არ მოსწონს სამაჟოს გედახვედველები იერი და მოხსენიების, როგორც „ავაზაურის“, „კაცისმკვლელები“.

ალაგ-ალაგ, თხზულებაში, საქმარ სიტყვებსაც „ვაწყდებით“, მაგალითად: „მეგრელები ძალიან კარგი ჯიშის ხალხია. ვაცები კარგი აღნაგობისა არიან, ქალები კი ძალიან ლამაზები. მ-

შარდენის თანამგზავრის მხატვარ ბრატოს მიერ შესრულებული კვალი თბილისის პირველი ბრატოპული ჩანახატი

